

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Nrr.5507A/11.06.2026

Către: Domnul Ilie-Gavril Bolojan, Ministrul interimar al Energiei

De la: Sebastian-Ioan Burduja, Deputat PNL, Circumscripția Electorală Nr. 42 București

Obiectul întrebării: Litigiile companiilor din portofoliul statului în sectorul energetic cu organizații neguvernamentale de mediu, blocarea unor proiecte strategice și apărarea formulată de aceste companii, inclusiv prin invocarea excepției de neconstituționalitate

Stimate domnule Prim-ministru,

România traversează o realitate pe care nu o mai putem trata cu menajamente. Un număr de proiecte strategice, finalizate uneori în proporție de peste 90%, stau astăzi oprite. Nu din lipsă de bani, nu din lipsă de tehnologie, ci din cauza unor litigii.

S-a conturat în ultimii ani un tipar care nu mai poate fi pus pe seama întâmplării. Anumite organizații neguvernamentale, constituite ori reactivate special pentru a contesta proiecte energetice, de transport și economice, folosesc calitatea procesuală activă lărgită, recunoscută în materie de mediu, pentru a declanșa acțiuni în lanț, suspendări de acorduri și anulări de autorizații. Această calitate procesuală are valențe apropiate de actio popularis, întrucât permite atacarea unor acte administrative fără ca reclamantul să probeze vătămarea unui drept subiectiv propriu.

Temeiul juridic al acestei calități procesuale active se regăsește în **art. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului**, care recunoaște accesul publicului la justiție și dreptul organizațiilor neguvernamentale ce promovează protecția mediului de a se adresa instanței în probleme de mediu, având calitate procesuală activă. La acestea se adaugă **art. 9 din Convenția de la Aarhus, ratificată prin Legea nr. 86/2000**, precum și dispozițiile **Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004** referitoare la interesul legitim public și ale **Legii nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului**. Aceste norme, gândite pentru a proteja un interes public real, au ajuns să fie întrebuințate, în unele cazuri, ca instrument de blocare a interesului public.

Potrivit informațiilor publice, peste zece hidrocentrale, însumând o capacitate de ordinul a 700 MW, unele aproape de finalizare, sunt blocate de ani de zile prin litigii de mediu, între ele proiectele Răstolița, Bumbești-Livezeni, Surduc-Siriu și altele aflate în portofoliul

Hidroelectrica. În cazul hidrocentralei Bumbesti-Livezeni, asociația Bankwatch România a solicitat la Curtea de Apel Cluj suspendarea acordului de mediu. În domeniul rutier, tronsoane ale autostrăzii A1 Lugoj-Deva au fost întârziate ani la rând, inclusiv din cauza unei colonii de lilieci semnalate în zona Șoimuș și a unor coridoare ecologice. Acestea sunt doar exemplele intrate în spațiul public. Amploarea reală a fenomenului nu este cunoscută, pentru că nu există o evidență centralizată, transparentă, a tuturor litigiilor de acest tip.

Am afirmat public, și o reiau aici fără echivoc, că organizațiile care blochează abuziv proiecte strategice trebuie să răspundă pentru prejudiciile pe care le provoacă statului și cetățeanului. Banii blocați în aceste proiecte sunt bani publici. Energia neprodusă, kilometrii de autostradă nedeschiși, investițiile industriale amânate au un cost real, plătit de fiecare român.

Pentru a evalua corect dimensiunea acestui fenomen în sectorul de competența dumneavoastră, în calitate de autoritate care exercită drepturile statului în companiile energetice naționale, vă adresez întrebările de mai jos.

Având în vedere aceste considerente, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 194-201 din Regulamentul Camerei Deputaților, cu modificările și completările ulterioare, vă adresez, în scris, următoarele întrebări:

A. Inventarul litigiilor și al companiilor

1. Care este lista completă a societăților și companiilor aflate în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Energiei, ori în care statul, prin minister, deține participații (între care, fără a se limita la, Hidroelectrica, Nuclearelectrica, Romgaz, Societatea Complexul Energetic Oltenia și Electrocentrale), și câte litigii pendinte are fiecare dintre acestea cu organizații neguvernamentale de mediu?
2. Pentru fiecare litigiu în parte, solicit: numărul dosarului și instanța, obiectul cererii (anulare acord de mediu, suspendare autorizație, anulare aviz etc.), data introducerii, stadiul procesual actual și organizația neguvernamentală reclamantă.

B. Proiectele afectate și miza economică

3. Care sunt proiectele energetice strategice care fac în prezent obiectul unor litigii cu organizații de mediu (hidrocentrale precum Răstolița, Bumbesti-Livezeni, Surduc-Siriu și altele, capacități pe gaz, proiecte de regenerabile, proiectul Neptun Deep, exploatarea de lignit), cu indicarea, pentru fiecare, a capacității instalate (MW), a gradului de finalizare a lucrărilor și a valorii investiției deja efectuate?
4. Care este prejudiciul estimat pentru fiecare companie și pentru stat dacă aceste litigii vor fi câștigate de organizațiile de mediu, exprimat în energie neprodusă anual (MWh/GWh), în pierderi financiare directe și în costul imobilizării investiției?

5. În câte dintre aceste cazuri există riscul concret al demolării unor lucrări deja executate ori al dezafectării unor capacități aproape finalizate, ca urmare a anulării actelor de reglementare?
6. Care sunt fondurile europene, sumele din Planul Național de Redresare și Reziliență sau din alte mecanisme de finanțare care sunt condiționate de finalizarea acestor proiecte și care riscă să fie pierdute, dezangajate sau returnate ca urmare a blocajelor judiciare?

C. Apărarea companiilor și excepția de neconstituționalitate

7. Cum își construiesc apărarea companiile energetice în aceste litigii, ce resurse juridice (interne și externalizate) alocă și care este costul total al asistenței juridice angajate în ultimii cinci ani pentru litigiile cu organizații de mediu?
8. Au invocat aceste companii, în fața instanțelor, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor privind calitatea procesuală activă a organizațiilor de mediu (art. 20 din OUG nr. 195/2005, raportat la dispozițiile Legii nr. 554/2004 privind interesul legitim public), în temeiul art. 146 lit. d) din Constituție și al art. 29 din Legea nr. 47/1992? Dacă da, cu ce rezultat. Dacă nu, intenționează să o facă?

Cu deosebit respect,

Sebastian-Ioan BURDUJA

Deputat PNL